

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Innovatief Nederland in bloei

15 jaar Seed Capital

2005 – 2020

Voorwoord

Startups zijn voor Nederland een groot goed. Met hun innovatieve producten zorgen ze voor inkomsten, werkgelegenheid én zetten ze Nederland op de wereldkaart. Om uit de startblokken te gaan en door te groeien hebben startups durfkapitaal nodig. Maar daar is vaak lastig aan te komen vanwege het hoge investeringsrisico. De 'Seed Capital regeling' van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat biedt uitkomst door vraag en aanbod samen te brengen. De overheid en private investeerders vullen samen een fonds. De fondsmanagers brengen kapitaal in, dat de overheid verdubbelt, en bieden hun expertise en netwerk aan om startups op weg te helpen. In ruil daarvoor delen zij mee in het succes van de startup.

De 'Seed Capital regeling' bestaat dit jaar 15 jaar. Daar mogen we trots op zijn, want de regeling heeft de toegang tot durfkapitaal voor innovatieve technostarters in Nederland aanzienlijk verbeterd. Dankzij de rijksbijdrage uit de 'Seed Capital regeling' kunnen fondsmanagers meer middelen in de seed-fase investeren, dan dat zij zonder de regeling hadden kunnen doen. Met de 'Seed Capital regeling' zijn sinds 2005 al 472 startups van durfkapitaal voorzien door in totaal 87 'Seed Capital'-fondsen. De totale investering komt op ruim 414 miljoen, waarvan zo'n 202 miljoen afkomstig is van de overheid.

De 'Seed Capital regeling' is tijdens deze 15 jaar ook steeds doorontwikkeld om het ecosysteem voor start-up financiering volwassen te maken. Zo is in 2017 de 'Seed Business Angels'-faciliteit aan de regeling toegevoegd om het aanbod van durfkapitaal voor technostarters vooral aan de onderkant van de markt verder uit te breiden. Daarnaast is vanaf 2017 gestart met de thematische tenders op terreinen als E-Health, Smart & Sustainable Mobility en Klimaat en Energie. Met die tenders kan de overheid gericht investeerders aantrekken in gebieden die van belang zijn voor de maatschappelijke uitdagingen waar ons land voor staat, maar waar nog onvoldoende aanbod van durfkapitaal beschikbaar is voor startups. Met name onze zorgsector heeft te maken met een veelvoud aan uitdagingen, waarbij innovatieve zorgoplossingen kunnen bijdragen aan een oplossing. Daarom besloot het Ministerie van VWS in 2017 om via de 'Seed Capital regeling' een E-Health-tender open te stellen. Zeer verheugd ben ik ook dat de fondsen meegroeien met deze tijd – dat zie ik bijvoorbeeld aan het Borskifonds, dat zich richt op vrouwelijk ondernemerschap. En zo'n fonds is nodig. Onderzoek wijst uit dat in Nederland bijna al het geld wordt geïnvesteerd in bedrijven die door mannen worden geleid. Dat kan én moet anders.

In deze publicatie leest u meer over de successen die in de afgelopen jaren zijn behaald met Seed Capital. Die successen staan aan de basis van een innovatieve toekomst voor onze maatschappij. Innovatief vermogen hebben we, nu meer dan ooit, nodig om onze economie sterk te houden. Dat vraagt inzet en lef van zowel ondernemend en investerend Nederland als van de overheid. Daarom blijft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ook in de toekomst financiers en startende ondernemers helpen om met Seed Capital die gewaagde stappen te zetten.

Mona Keijzer

Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Terug naar de basis	5
Seed Capital regeling ook na 15 jaar nog broodnodig	6
VWS: Seed Capital als oplossing voor stijgende zorgvraag	9
NextGen Ventures brengt e-health naar patiënten	12
Brightlands Agrifood Fund draagt bij aan beter boeren	15
qimpact: een goed hart is goud waard	18
StartCapital Partners op investeringstocht in spijkerbroek	21
Resultaten	24
Overzicht Seedfondsen	26

Seed Capital

Met de Seed Capital regeling ondersteunt de overheid innovatieve ondernemingen op technologisch en creatief gebied bij het verkrijgen van risicokapitaal.

De Staat verstrekt via de Seed Capital regeling een renteloze geldlening aan een investeringsfonds, met een maximale looptijd van 12 jaar. Minimaal 3 onafhankelijke aandeelhouders leggen (minimaal) hetzelfde bedrag in. Met het investeringsbudget wordt geïnvesteerd in technostarters die maximaal 7 jaar na de 1e commerciële verkoop actief zijn. De investering per onderneming bedraagt minimaal € 100.000 en maximaal € 3,5 miljoen.

Dankzij deze regeling komen vraag en aanbod samen. Private geldschieters en de overheid vullen gezamenlijk een fonds dat investeert in kansrijke [technostarters en creatieve starters](#). De fondsmanager helpt met zijn netwerk en kennis jonge bedrijven op weg. Seed Capital biedt investeerders zo voldoende zekerheid en de kans om in het succes van de start-ups te delen.

Zowel Nederlandse investeerders als [buitenlandse investeerders](#) kunnen gebruik maken van de Seed Capital regeling.

Bent u als start-up/ondernemer op zoek naar een investeerder? U kunt direct terecht bij de investeringsfondsen. Kijk bij welke [investeringsfondsen](#) u een aanvraag kunt doen.

Seed Capital regeling ook na 15 jaar nog broodnodig

4 adviescommissieleden kijken terug én vooruit

* Meer cijfers?
Bekijk pagina 24-25

De adviescommissieleden van de Seed Capital regeling kijken trots terug op de afgelopen 15 jaar. Zo zijn tussen 2005 en 2020 maar liefst 80 nieuwe seedfondsen opgericht. De seedfondsmangers haalden in deze periode circa € 380 miljoen aan privaat kapitaal op voor nieuwe fondsen die in startups gingen investeren. * Dankzij de Seed Capital regeling ontwikkelde de Nederlandse venture capital markt zich en bloeide de markt op. Zo groeiden de investeringen in Nederlandse startups sinds 2005 van enkele tientallen miljoenen naar gemiddeld € 300 miljoen per jaar. Voorzitter Michel Van Bremen: "Dankzij de Seed Capital regeling neemt het private geld het voortouw en volgt de overheid met een zachte lening. 15 jaar verder zien we nog steeds dat die structuur werkt."

Enkel geld toekennen is niet het geheim van de regeling, zo benadrukt Van Bremen: "In de beginjaren deelden we juist veel informatie, bijvoorbeeld over hoe je een fonds opzet. Dat is nu veel minder, omdat de professionalisering onder fondsmangers sterk is toegenomen." Door meer competitie moeten de fondsen harder knokken om een lening onder de regeling te verwerven. Volgens commissielid Marc Gommers zijn de fondsprofielen daardoor scherper geworden, met een hogere succeskans tot gevolg.

Adviescommissielid Tjarda Molenaar - tevens voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen (NVP) - vult Van Bremen aan: "Voor startups die gebruik maken van venture capital draait het niet alleen maar om kapitaal verkrijgen. De kennis en het netwerk van de fondsmangers is belangrijker en bepalender." "Dankzij de Seed Capital regeling is er nu meer risicokapitaal beschikbaar in eigen land", benadrukt commissielid Joëlle Frijters, "want deze regeling stimuleert juist het investeren in Nederland."

Broodnodig

Ondanks de positieve resultaten en professionalisering van de Nederlandse fondsen is de Seed Capital regeling na 15 jaar nog steeds broodnodig. Molenaar: "Er zijn veel verschillende soorten fondsen bijgekomen. Aanvankelijk waren de fondsen vooral gericht op IT- en life sciences, maar de afgelopen jaren zien we ook fondsen in bijvoorbeeld **food, social impact en clean tech**. Elke keer als er een nieuwe sector ontstaat trekt de Seed Capital regeling daar investeerders naartoe. Zonder de steun van de Seed Capital regeling hadden zij het niet aangedurfd te investeren. Nieuwe segmenten zijn immers risicovol." Van Bremen illustreert: "De regeling is een ijsbreker voor nieuwe sectoren."

Duwtje in de rug

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft de Seed Capital regeling van EZK ingezet voor een tender gericht op **technostarters in de e-health**. * De adviescommissie raadt de overheid aan om de Seed Capital regeling in te zetten om innovaties binnen diverse beleidsterreinen te bevorderen om zo maatschappelijke transities mogelijk te maken. Molenaar: "Het helpt om een tender te openen voor specifieke sectoren die een duwtje nodig hebben. Het succes van deze regeling is dat we geen individuele bedrijven en projecten financieren. De regeling zorgt voor een infrastructuur, waardoor initiatieven uit een sector uiteindelijk gefinancierd worden." Volgens Van Bremen hebben andere partijen uit de sector ook baat bij zo'n structurele oplossing: "De regeling zorgt voor een soort boeggolf waarop andere partijen in de sector meesurfen."

Diversiteit

De adviescommissie is erg positief over de toegenomen diversiteit binnen de fondsen. Molenaar: "We zien veel meer gemengde teams van fondsmangers, waar ondernemerschap en kennis van financiering samen optrekken. Zo hebben fondsmangers veel te bieden aan de ondernemers die ze begeleiden." Van Bremen vult aan: "We richten ons ook op diversiteit in de brede zin, dus ook qua geslacht, leeftijd, nieuw fondsmanagementtalent, ervaring et cetera en zien nu ook de eerste internationale fondsen voorbijkomen."

"De regeling zorgt voor een soort boeggolf waarop andere partijen in de sector meesurfen"

In de tender van mei 2020 bestond meer dan de helft van de teams uit mannen én vrouwen. Adviescommissielid Frijters, zelf technologie-ondernemer, ervaarde dat anders toen zij 10 jaar geleden investeerders zocht. "Voor een vrouwelijke ondernemster is het prettig als er aan de andere kant van de tafel een divers team zit." De adviescommissie nam daarin het voortouw, zowel in de eigen bezetting als in het toepassen van de criteria voor fondsen die gebruik kunnen maken van de Seed Capital regeling. Molenaar vult aan dat diversiteit, ook op het gebied van opleiding, professionele ervaring en karakters, een belangrijk criterium is. "Diverse teams nemen namelijk betere investeringsbeslissingen en kunnen meer waarde toevoegen. Een fondsmanager kan tijdens het selectieproces ook scoren op iets wat er momenteel nog niet is."

* Lees meer op pagina 10 & 14

Dat kunnen nieuwe groepen ondernemers zijn die onvoldoende toegang hadden tot kapitaal, bijvoorbeeld vrouwen of ondernemers in een bepaalde sector. Het telt dus wel degelijk mee samen met alle andere criteria.”

Ontwikkeling commissie

Net als de fondsen heeft ook de adviescommissie zich de laatste jaren verder ontwikkeld. Zo hebben de commissieleden verschillende achtergronden en vullen elkaars expertise aan. Dit zorgt voor een goed evenwicht in de commissie. Van Bremen: “Wij zijn bovendien als commissie volwassen en wijzer geworden. Een aantal leden zit al lang in de commissie. Dat geeft ons een historisch besef en is van belang als we op vergelijkbare situaties uit het verleden stuiten.” Gommers: “Héél waardevol in combinatie met nieuwe mensen met een frisse blik.” Molenaar vult aan: “Ook bij de RVO zijn sommige medewerkers sinds de opzet van de fondsen betrokken. Zij hebben daardoor een bak aan kennis én ervaring in huis.”

“De hele maatschappij profiteert van de Seed Capital regeling”

Voor iedereen

De Nederlandse risicokapitaalmarkt heeft sinds 2005 een enorme vlucht genomen. “De Seed Capital regeling heeft daar een stevige rol in gespeeld, want 15 jaar geleden lag de Nederlandse risicokapitaalmarkt op zijn gat. Veel venture capital-fondsen waren na het uiteenspatten van de internetbubbel ter ziele gegaan.”, benadrukt Molenaar. Dankzij Seed Capital is Nederland zelfs voorloper geworden op dit gebied. Via de regeling leende EZK daarvoor afgelopen jaren miljoenen euro’s uit, waarvan het merendeel alweer terug is in de staatskas.

En wie denkt dat alleen de investeerders en startups de vruchten van de regeling plukken, heeft het mis. De hele maatschappij profiteert van Seed Capital, zoals een stijging van het bruto binnenlands product (bbp), meer werkgelegenheid en maatschappelijke innovaties die ons leven beter en gezonder maken. Van technologische doorbraken in de zorg tot aan duurzamere voedselproductie. In deze publicatie geven verschillende fondsmanagers hun visie op de regeling en passeren enkele **participaties** met **toonaangevende innovaties** de revue.

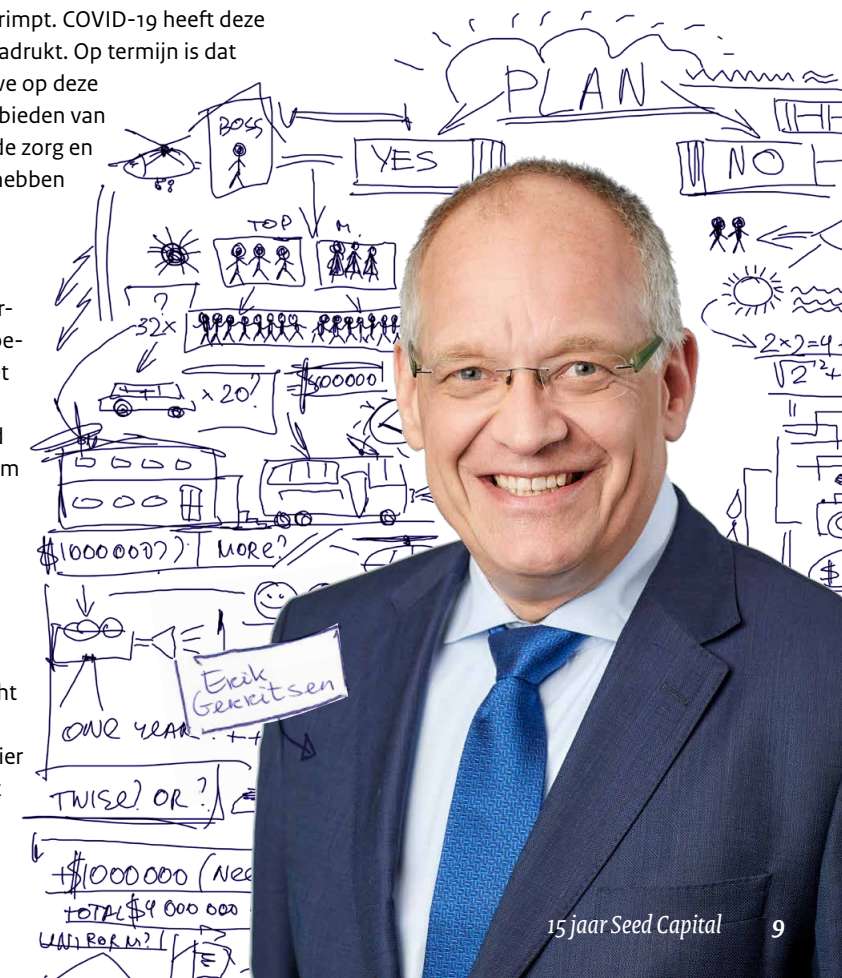
VWS: Seed Capital als oplossing voor stijgende zorgvraag

Vergrijzing, personeelstekorten, wachtlijsten en sinds 2019 ook COVID-19: de Nederlandse gezondheidssector staat voor grote uitdagingen om de zorg kwalitatief hoogstaand en betaalbaar te houden. Met hun eigen e-health tender binnen de Seed Capital regeling spant het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zich de afgelopen jaren in om meer kapitaal en ondersteuning aan te trekken voor innovatieve e-health-ondernemers. Samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en RVO. Secretaris-generaal Erik Gerritsen: “We hebben elkaar echt gevonden.”

Gerritsen begint zijn verhaal met een waarschuwing. “Nederland heeft een van de beste zorgstelsels ter wereld. We doen het goed, maar daarom worden Nederlanders ook steeds ouder. Dat gaat gepaard met een toename van chronisch zieken. De zorgvraag stijgt dus, terwijl de arbeidsmarkt krimpt. COVID-19 heeft deze situatie alleen maar extra benadrukt. Op termijn is dat natuurlijk niet houdbaar. Als we op deze voet doorgaan, dan komt het bieden van kwalitatief goede en voldoende zorg en ondersteuning in gevaar. We hebben dus werk te doen.”

Lowtech, high impact

Om de kwaliteit van het Nederlandse zorgstelsel ook in de toekomst op peil te houden, moet Nederland volgens Gerritsen toewerken naar een ‘florerend zorgecosysteem’. In dit systeem wordt de zorg veel meer tijd- en plaatsonafhankelijk georganiseerd in netwerken rond de patiënt. Dus niet meer elke drie maanden voor het controlebezoek naar het ziekenhuis op een tijd die slecht uitkomt, maar monitoring op afstand en contact op de manier en het moment dat de patiënt uitkomt.

Gerritsen omschrijft de weg daar naartoe als een strijd met een veelkoppig monster, met een sleutelrol voor innovatie en samenwerking. Gerritsen: “Dat is het goede nieuws: we kunnen ons hieruit innoveren. Dan heb ik het vooral over sociale, organisatorische innovaties, mogelijk gemaakt door allerlei nieuwe digitale toepassingen. Dus geen hightech robots of nieuwe MRI-apparaten. Die zijn natuurlijk ook nodig, maar wij zoeken lowtech-innovaties met high impact. Denk aan beeldbellen met je arts, zelf thuis onderzoeken en metingen uitvoeren of sensoren die mensen met beginnende dementie helpen om zelfstandig in een bepaald gebied te lopen.”

Leven en dood

Om veelbelovende e-health-ondernemers een kans te geven op de Nederlandse gezondheidsmarkt is een gezond innovatieklimaat nodig. Geen eenvoudige opgave, aldus Gerritsen. “Mensen vragen zich vaak af waarom zorginstellingen soms nog met faxen werken. Of waarom patiënten in de ambulance met dvd'tje op hun buik van het ene ziekenhuis naar het andere worden vervoerd. Hoe dat kan met de huidige digitale mogelijkheden? Simpel: de zorg is geen markt, hoe raar dat misschien ook klinkt. Onze klanten zijn geen consumenten, maar patiënten en de professionals die zorg en ondersteuning bieden. Het gaat over leven en dood. Daarnaast hebben ondernemers te maken met hoge opstartkosten, wet- en regelgeving en een complex georganiseerde medische sector. Dat maakt ondernemen en innoveren in de zorg veel moeilijker dan in een gewone markt.”

Energie ontketenen

Om veelbelovende innovaties sneller bij de zorgverlener of patiënt te brengen, besloot het ministerie van VWS in 2017 om aan te sluiten bij de Seed Capital regeling van het ministerie van EZK. Een logische samenwerking tussen beide ministeries, zo vertelt Gerritsen: “Ons traditionele repertoire van maatregelen – wetgeving, subsidies, campagnes – was simpelweg niet genoeg. We wilden een beweging op gang brengen. Energie ontketenen. Voorheen werkten VWS en EZK niet veel samen, maar met de Seed Capital regeling hebben we elkaar echt gevonden.”

De samenwerking is vooral heel pragmatisch ingericht, zo benadrukt de secretaris-generaal. Niet zelf het wiel uitvinden, maar gebruikmaken van de kracht van ondernemers en instrumenten die er al zijn. “We brengen inderdaad niet iets nieuws, want deze regeling bestaat al jaren. We maken vooral dankbaar gebruik van de kennis en ervaring bij EZK, zowel aan de beleidskant als aan de uitvoeringskant bij RVO. Dat we heel snel van start konden, vond ik ook erg aantrekkelijk. Het instrument was er immers al. We hebben alleen een aparte kamer ingericht, specifiek gericht op digitale zorg en e-health-oplossingen. De rest is geschiedenis.”

“We wilden een beweging op gang brengen. Energie ontketenen”

Heilige Graal

VWS en de investeringsfondsen richten zich vooral op ondernemers met een aantrekkelijk product, maar zonder cashflow. “Dit soort bedrijven komt in Nederland moeilijk aan kapitaal”, legt Gerritsen uit. “Deze regeling is bij uitstek geschikt om investeerders over de brug te trekken in deze moeilijke sector. Het leveren van verzekerde zorg is natuurlijk de Heilige Graal. Dan wordt het product door verzekeraars vergoed en dat geeft afzet zekerheid. Ondernemers moeten echter ook een heel traject door. Hun product moet bijvoorbeeld wetenschappelijk bewezen effectief zijn en voldoen aan strenge veiligheidseisen. Ze moeten zorgprofessionals, patiënten en verzekeraars meekrijgen. Dat vraagt veel tijd, geld en kennis. De meeste ondernemingen houden dat niet vol.”

Coaches

Daarom biedt VWS naast kapitaal voor investeringsfondsen nog extra ondersteuning. Ondernemers kunnen via het online platform zorgvoorinnoveren.nl begeleiding aanvragen van zogenoemde implementatie- en opschalings-

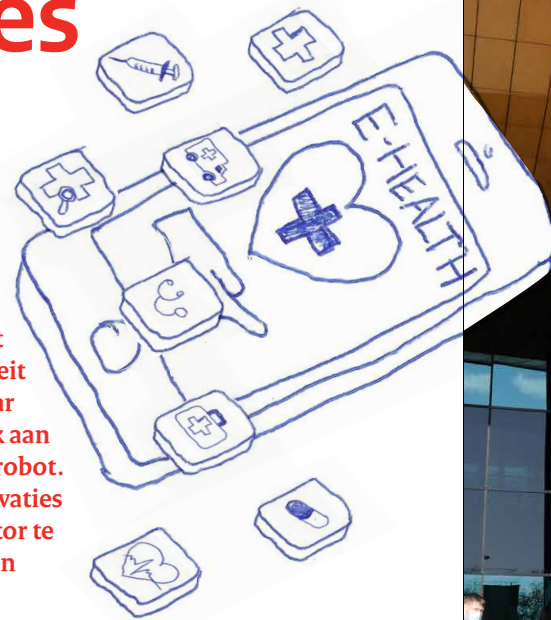
coaches. Gerritsen: “Deze coaches kennen de zorgmarkt en geven advies over het verder implementeren en opschalen van hun product. Op deze manier landen deze innovaties beter en makkelijker in de zorg.” Sinds de start van de Seed-fondsen voor e-health zijn er volgens Gerritsen mooie stappen gezet. Hij kan niet wachten tot de eerste ondernemer uit een van de investeringsfondsen doorbreekt in de Nederlandse zorgsector. “Innoveren heeft tijd nodig. Dat is een gegeven, maar tegelijkertijd mijn enige frustratie. Ik ben nu eenmaal een ongeduldig mens. Ik ben pas tevreden als er impact is gemaakt. Het liefst had ik al een ‘eenhoorn’ op de markt gezien. Een mooi product waarmee de Nederlandse zorg goedkoper, beter en productiever wordt. Zover is het nog niet. Dat is ook niet realistisch. Veel ondernemers zijn pas net begonnen en de route is lang. Wel ben ik heel tevreden over de samenwerking met VWS en RVO. We hebben een paar interessante en gevarieerde investeringsfondsen op e-health-gebied, er is in totaal € 50 miljoen kapitaal beschikbaar gekomen en verschillende fondsen zijn flink bezig met ondernemers. We liggen goed op schema. En hopelijk hebben we dan over 10 jaar nog steeds het beste zorgstelsel ter wereld.”

‘Groeit zit juist in de gezondheidsmarkt’

Fondsmanager Matthijs Blokhuis (NextGen Ventures) vertelt in deze publicatie dat de zorgsector vanwege geregelde marktwerking gedeeltelijk een complex samenspel is van stakeholders, met soms tegengestelde belangen. De rendementsmogelijkheden van e-health zijn volgens Blokhuis daarom in sommige gevallen beperkt. Gerritsen heeft begrip voor deze constatering: “Hij heeft zowel gelijk als ongelijk. Ja, ondernemen in de zorg is lastig, maar je kunt er wel degelijk een gezond rendement uit halen. Sterker nog, de groei zit de komende jaren juist in de gezondheidsmarkt. Ondernemers moeten alleen over extra vaardigheden, uithoudingsvermogen en kennis beschikken om succesvol te zijn. Mijn advies aan investeerders: ga je voor de lange termijn en een langjarig stabiel winstpotentieel, dan zou ik investeren in de zorg.”

NextGen Ventures brengt e-health naar patiënten

Een goede gezondheid is het kostbaarste bezit, maar daar hangt ook een prijskaartje aan. Daarom wil de overheid de zorgkwaliteit in ons land verbeteren en tegelijkertijd de zorgkosten betaalbaar houden. E-health heeft potentie om hieraan bij te dragen. Denk aan videobellen tussen artsen en patiënten of de inzet van een zorgrobot. Helaas vinden e-health-startups moeilijk kapitaal om hun innovaties succesvol te ontwikkelen en te vermarkten. Om de e-health-sector te ondersteunen stelde VWS in 2019 € 9 miljoen beschikbaar via een Seed Capital-tender. Investeringsfonds NextGen Ventures kreeg kapitaal uit deze tender gericht op e-health.

NextGen Ventures helpt e-health startups met hun ontwikkeling. “Technologie is er op zich al voldoende. Het gaat erom die technologie naar de eindgebruiker te krijgen”, benadrukt fondsmanager Matthijs Blokhuis. Zijn investeringsfonds werkt daarvoor samen met zorgverzekeraars, praktijk- en kennisinstellingen om de technologie naar de eindgebruiker te brengen. Blokhuis: “Het Universitair Medisch Centrum Groningen is een partner in ons fonds. We benutten hun wetenschappelijke kennis, maar als een van de grootste ziekenhuizen in Noord-Nederland leveren ze ons ook praktijkervaring. Daarnaast werken we onder andere met zorgverzekeraars die vanuit hun perspectief naar het zorgdomein kijken. Zij kunnen bijvoorbeeld inschatten of een product of dienst op termijn vergoed kan worden. Dankzij deze samenwerkingen borgen wij verschillende perspectieven in onze investeringen.”

Stap naar de patiënt

Matthijs Blokhuis illustreert de kracht van de ketensamenwerking verder: “Startups moeten niet eindeloos hun technologie ontwikkelen zonder praktijkervaring op te doen. Als jouw

innovatie namelijk geen toegevoegde waarde heeft in de praktijk ga je de productie nooit opschalen en haal je ook nooit voldoende financieel rendement. Wij werken bijvoorbeeld met een investeringspartner die nauw betrokken is bij zo’n 30 huisartsenpraktijken. Zij kijken of de innovatie ook van toegevoegde waarde kan zijn voor hun patiënten en voor de huisarts zelf. Met deze kennis kan NextGen Ventures vervolgens een betere investeringsbeslissing maken. Dankzij die investeringen kan de onderneming sneller groeien, succesvol zijn en gemakkelijker de stap naar de patiënt maken.”

“Technologie is er al voldoende. We willen die technologie naar de eindgebruiker krijgen”

“Investeerders faciliteren ook de marktontwikkeling”

Risicovolle markt

NextGen Ventures ontving in 2019 kapitaal uit de specifieke Seed Capital-tender van VWS gericht op e-health. Volgens Blokhuis een noodzakelijke impuls voor de ontwikkeling van dit domein. “Je investeert hier niet alleen in een product, je faciliteert ook de marktontwikkeling. In het geval van e-health is bijvoorbeeld nog niet alle regelgeving goed ingericht. Innovaties kunnen deze ontwikkelpunten voor de markt blootleggen of er direct aan bijdragen. Plus, de zorgsector is vanwege gereguleerde marktwerking gedeeltelijk een publiek en gedeeltelijk een privaat domein. Daardoor ontstaat een

complex samenspel van stakeholders met soms tegengestelde belangen die niet altijd gericht zijn op efficiëntie of effectiviteit. Dat maakt de rendementsmogelijkheden van e-health in sommige gevallen beperkt. Vernieuwingen zijn daardoor risicovoller en moeilijker. In andere branches die meer doorontwikkeld zijn, is rendement realiseren makkelijker. Om competitief te zijn met andere sectoren was een specifieke tender voor dit domein erg gewenst.”

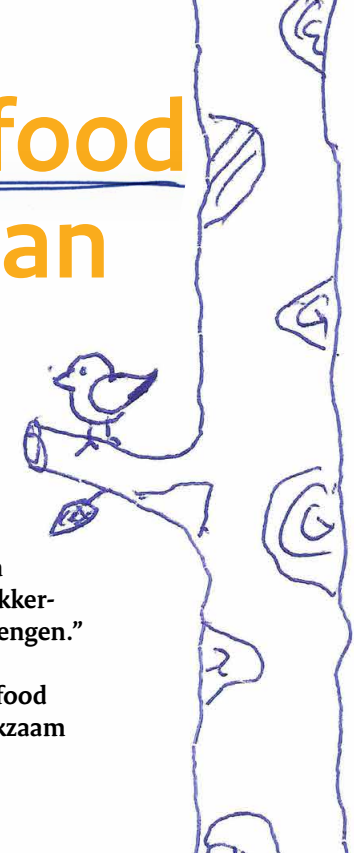
Volgens Blokhuis trekt NextGen Ventures door de Seed Capital regeling makkelijker en meer investeerders aan: "Een positieve evaluatie van RVO laat namelijk zien dat je een solide fondsplan hebt met een goede structuur. Dat wij voldoen aan de eisen voor Seed Capital wekt dus vertrouwen onder investeerders. Dat maakt het voor mij als fondsmanager aantrekkelijker om vroeg te investeren in startups in een risicovolle markt."

Zorgbeleid aanpassen

Dankzij de e-health-tender werken RVO, VWS en de e-health-fondsen nauw samen. Ze bespreken periodiek onder andere struikelblokken uit het werkveld. Blokhuis: "E-health-applicaties vragen bijvoorbeeld om naadloze integratie met bestaande systemen in het elektronisch patiëntendossier (EPD). Zij zoeken hiervoor contact met leveranciers van deze EPD-systemen. Startups zonder toegang tot de EPD-systemen vinden moeilijker investeerders. Deze toegang moet in de toekomst een recht worden. Deze boodschap is door onder andere de e-health-fondsen geagendeerd en we zien dat VWS daar momenteel druk mee bezig is. Het helpt ons enorm dat VWS signalen uit het werkveld serieus neemt en het zorgbeleid daarop kan aanpassen."

Brightlands Agrifood Fund draagt bij aan beter boeren

Fondsmanager Kim de Boer doet haar achternaam eer aan. "Ik kom uit een Limburgse boerenfamilie. Mijn vader ontsmette zijn landbouwgrond nog met chemicaliën die schadelijk waren voor de bodem. Ik neem hem dat niet kwalijk, want dat was toen heel normaal. Nu staan mijn broers aan het roer. Zij willen het akkerbouwbedrijf en de bodem gezond naar de volgende generatie brengen." De Boer werkt net als haar broers aan een duurzaam en gezond voedselsysteem, maar dan als manager van het Brightlands Agrifood Fund. Een fonds met een focus op agri-horti-food bedrijven werkzaam op het gebied van **veilige en gezonde voeding**, smart farming en biomassa-procestechnologieën.

"We moeten in samenwerking met de natuur monden voeden"

Om in de toekomst te kunnen voorzien in de toenemende vraag naar voedsel, moet de wereldwijde voedselproductie omhoog. Onder andere door de landbouwproductiviteit te verhogen. Maar voor een optimale groei van gewassen moet de grond in goede conditie zijn. Daarvoor is het soms nodig om grond te 'ontsmetten' zodat plantenziekten geen kans krijgen. Dit kan met chemicaliën, maar die zijn slecht voor het milieu en onze gezondheid.

De Boer investeert daarom onder andere in **biologische grondontsmetting**, die gemaakt is van natuurlijke grondstoffen en dus niet schadelijk is. De Boer: "We moeten in samenwerking met de natuur monden voeden. En ik vind het mooi dat ik daar met Brightlands Agrifood Fund op de lange termijn mijn steentje aan kan bijdragen."

"De agri-horti-food sector is een 'greenfield' binnen de venture capital-wereld"

Ecologische voetafdruk

Alleen biologisch ontsmetten is niet voldoende om onze ecologische voetafdruk te verkleinen volgens De Boer. Ook het produceren van vlees en vleesvervangers kan nog een stuk duurzamer. De Boer: "Eiwitten in veevoer bestaan momenteel voor een groot deel uit soja. Die komen met vervuilende schepen uit Zuid-Amerika, waar tropische bossen ruim baan maken voor sojaplantages. Met Grassa, een van de participaties van Brightlands Agrifood Fund, willen we veevoereiwitten uit soja vervangen door eiwitten uit gras. Uiteindelijk hoopt Grassa ook eiwitten uit gras en groentereststromen te produceren voor menselijke consumptie. Denk aan burgers zonder tussenkomst van een koe."

Seizoensgebonden

Kapitaal, expertise en geduld zijn hard nodig voor innovaties in de agri-horti-food sector.

De Boer: "Afnemers willen dat de techniek is opgeschaald en gevalideerd. Bovendien kunnen partijen in de agri-horti-foodsector geen grote bedrijfsrisico's nemen vanwege seizoensgebonden producten en lage marges. En door die seizoensgebondenheid kan de techniek vaak slechts in een bepaald deel van het jaar worden getest."

Onontdekte parels

"Vanuit een venture capital-oogpunt was agri-horti-food tot voor kort nog een onderbelichte sector", geeft De Boer toe. "Een 'greenfield' binnen de venture capital-wereld. Financieel rendement halen is hier uitdagend. En toch investeren we, want we geloven dat er onontdekte parels in deze sector zijn verstopt. Met veel inzet en expertise geven wij die startups een betere kans van slagen. De Seed Capital regeling draagt daar enorm aan bij. Die geeft ons extra investeringskapitaal. Daarmee kunnen we in deze kapitaalintensieve sector iets makkelijker doorontwikkelen."

Ecosysteem en kruisbestuiving

Brightlands Agrifood Fund heeft nauwe banden met de Brightlands Campus Greenport Venlo, waar wordt gewerkt aan **voeding van de toekomst**. Verschillende partijen uit de agri-horti-food sector vinden elkaar hier, zoals geldschietters, onderzoeksinstituten en bedrijven. Dit ecosysteem zorgt voor relevante kennis die volgens De Boer zo belangrijk is voor de succeskans van startups. "Onze startups versterken andersom ook het ecosysteem. Kennis, kapitaal en contacten worden snel uitgewisseld en dat helpt de ontwikkeling van alle aanwezige partijen. Ik vind het ongelooflijk mooi daar onderdeel van te zijn en elke dag een bijdrage te leveren aan een betere wereld!"

*Aanpak lezen?
klik op de mobiel

Agri-horti-food sector

Brightlands Agrifood Fund richt zich op de agri-horti-food sector. Deze sector gaat over alles wat met voedsel te maken heeft. Brightlands Campus Greenport Venlo wordt omringd door een van de productiefste, duurzaamste en meest winstgevende land- en tuinbouwregio's van de wereld. Het investeringsfonds en de campus spelen in op onderstaande 3 'natuurlijke' krachten uit de omgeving.

Biocirculaire economie

In een biocirculaire economie worden grondstoffen en materialen hergebruikt, waardoor afval niet meer voorkomt. Grondstoffen en producten vormen een gesloten kringloop. Reststromen worden waardevolle grondstoffen, halffabricaten en producten. Door bijvoorbeeld eiwitten uit gras te gebruiken voor innovatief veevoer. Onderaan de streep haal je daarmee meer eiwitten uit dezelfde hoeveelheid gras dan wanneer vee het gras graast.

Future Farming

Technologische innovaties in de land- en tuinbouw worden ook wel Future Farming genoemd. Dankzij deze ontwikkelingen wordt de voedselproductie veiliger en efficiënter door onder meer verticale teelt en de inzet van (oogst)robots en kunstmatige intelligentie.

Gezonde en veilige voeding

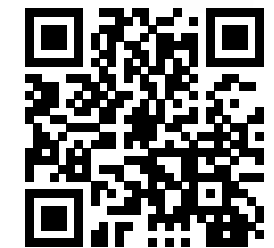
Onderzoeksinstituten, startups, kennisinstellingen en andere bedrijven werken samen aan het thema veilige en gezonde voeding op de campus. Startups maken gebruik van de aanwezige onderzoeksfaciliteiten, nemen deel aan onderzoeksprogramma's en gebruiken gedeelde faciliteiten om hun proposities te testen. Zo beschikt de campus onder andere over een maag-darmsimulator, een kenniscentrum omtrent voeding en voedselwetgeving en een centrum voor smaak-, product en concepttesten.

4impact: een goed hart is goud waard

*Zelf proberen?

Scan de QR-code ↓

Pauline Wink en Ali Najafbagy werkten jarenlang als investeerders voor gerenommeerde financiële internationale werkgevers. In 2018 gooiden ze het roer om en richtten zij hun eigen impact fonds 4impact op. Hun doel: een steentje bijdragen aan een betere maatschappij. Wink: “Ali en ik hebben allebei een jong gezin en we dachten na over onze volgende carrièrestap. Wat willen wij onze kinderen later nalaten? En waar halen we zelf energie uit? Nederland heeft een ongelooflijk mooi startup-ecosysteem met veel innovatie en jonge ondernemers. Wij wilden onze kennis, ons internationale netwerk en ervaring inzetten om daar een bijdrage aan te leveren.”

Onder het motto ‘digital tech4good’ richt 4impact zich op technologiebedrijven die maatschappelijke en duurzame oplossingen bieden. “Wij noemen dat sociaal en environmental impact en deze impact moet intentioneel en meetbaar zijn”, licht Wink toe. Daarvoor neemt 4impact de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties als leidraad, ook wel de **Sustainable Development Goals (SDG’s)** genoemd.

Oscar onder de apps, in de categorie accessibility.” Blinde en slechtziende mensen kunnen dankzij de app en hun smartphoncamera de wereld om zich heen laten uitspreken.*

“Wat willen wij onze kinderen later nalaten?”

Het derde thema, inclusie, gaat over gelijkheid, diversiteit en onderwijs. “Onze participatie Equalture valt hieronder. Het door hen ontwikkelde product neemt aan het begin van het sollicitatieproces alle vooroordelen tijdens de selectieronde weg door alleen naar de vaardigheden van de kandidaten te kijken. Geslacht, religie of leeftijd doen er niet toe.”

Diversiteit en teamsamenstelling

Het thema inclusie raakt de oprichters van 4impact persoonlijk. “Ali heeft een andere etnische achtergrond dan ik, en zelf ben ik vrouw. Vanuit onze eigen ervaringen zijn wij gefocust op diversiteit en inclusiviteit in teamsamenstellingen in bredere zin, want daar draait het om in ondernemingen.” Denk aan het uitbouwen van een team. Wat is de cultuur en welke vaardigheden heb je nodig in de volgende stappen? Hoe vul je dat in en op welk niveau? Met alleen de topmanagementlaag kom je er niet volgens de fondsmanagers van 4impact. Ze benadrukken dat je de laag eronder ook moet uitbouwen.

Van awardwinnaar tot zonne-energie

Om te bepalen in welke startups 4impact investeert, vertaalde 4impact de 17 SDG’s naar 3 thema’s: **milieu, gezondheid & welzijn en inclusie**. “Die thema’s zijn heel breed, maar met een duidelijke focus op software”, benadrukt Wink. Onder milieu vallen onderwerpen als afvalvermindering en de energietransitie. De participatie Solar Monkey (zie iPhone pag. 20) sluit aan op dit thema. Gezondheid & welzijn is 4impact’s tweede speerpunt. “Onze participatie Envision won in 2019 een Google Play Award, de

“Voor investeerders is de Seed Capital-toekenning een ‘stamp of approval’.”

Wink: “De meeste startups waarin wij investeren hebben ongeveer 10 tot 20 mensen in dienst. Een groot deel van onze investering gaat naar de verdere uitbouw van het team.”

Seed Capital is daarbij een enorme toegevoegde waarde, vertelt Wink. De regeling verdubbelde het kapitaal van qimpact en opent ook de deuren naar private investeerders. “Sommige investeerders geloven niet direct dat je een hoog financieel rendement kan behalen met investeringen in impact. Voor hen is de Seed Capital-toekenning een ‘stamp of approval’ en bovendien verbetert de regeling de risico-rendementsverhouding. Dat hielp ons bij het aantrekken van privaat kapitaal.”

Kantelpunt

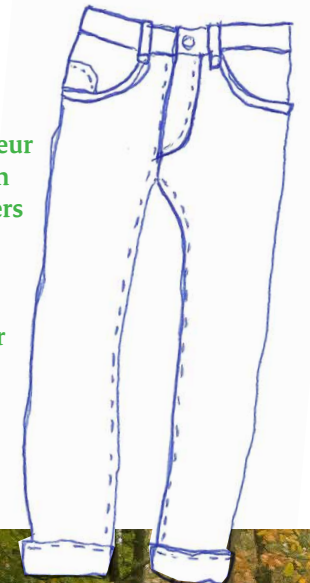
Wink merkt dat de maatschappelijke bewustwording van de noodzaak voor verandering op de thema’s milieu, inclusie en gezondheid & welzijn sinds 2018 groeit. “Dat vind ik een hele mooie beweging, want je hebt als maatschappij ongeveer 20% aanhangers nodig voor een kantelpunt naar impact op lange termijn. Daarom wil ik ook zelf mijn bijdrage hieraan leveren.”

Als je het alleen roept, gebeurt er niks. qimpact wil laten zien dat je in impact kan investeren en daarmee óók een marktconform rendement kan behalen. Daarom rapporteren wij in geld en in impact. Met als resultaat dat we ook investeerders aantrekken die niet per definitie op zoek zijn naar impact investeren, maar waarbij de combinatie met sterk financieel rendement erg aanspreekt. Hierdoor kunnen we de maatschappelijke transitie nog meer versnellen.”

StartCapital Partners op investeringstocht in spijkerbroek

Op een venture capital event in 2016 raakten Robert-Jan van der Steur en Randal Meijer aan de praat met Jan Dexel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). “Eén van de geestelijke vaders van de Seed Capital regeling”, licht Van der Steur toe. “Aan mijn spijkerbroek zag Dexel gelijk dat ik een informal was. De rest van de fondsmanagers liep allemaal in pak rond.” Om aanspraak te maken op de Seed Capital regeling sloegen Van der Steur en Meijer de handen ineen met zakenpartner Jacco Kokkedee. Samen richtten ze StartCapital Partners op. Na het doorlopen van het aanvraagproces* kreeg hun fonds € 2 miljoen toegewezen.

“Noem het utopisch, maar wij willen aan de basis staan van het nieuw Nederlands economisch erfgoed”

Seed Business Angel regeling

Naast de Seed Capital regeling biedt RVO sinds 2017 ook een jonger zusje aan: de Seed Business Angel regeling. Een Business Angel team bestaat uit 2 investeerders en ontvangt een renteloze lening van maximaal € 1 miljoen om te investeren in technische of creatieve startups. De business angels leggen hetzelfde bedrag in. Daarnaast leveren zij start-ups in de vroege levensfase 'slim geld' door inzet van hun kennis, netwerk en ervaring. Met de Business Angel regeling stappen investeerders over het algemeen nog eerder in bedrijven dan via de Seed Capital regeling. Business angels investeren vaak al voordat de ondernemer omzet maakt. Voor de startende ondernemer is het fijn om met een kleiner team de eerste stap te maken in de totstandbrenging van de onderneming.

Meer informatie over de Seed Business Angel regeling?
Scan de QR-code en bekijk de video.

*Zie nog meer
financierings
mogelijkheden!

Van der Steur: "Ons fonds bestaat voor de helft uit eigen geld. Dan kijk je iets anders naar het bedrijf waar je instapt. De andere helft is kapitaal uit de Seed Capital regeling. Daardoor werd onze armslag veel groter. Toch is StartCapital Partners, met een omvang van € 4 miljoen, een relatief klein venture capital fonds. We investeren kleinere bedragen dan andere fondsen, maar doen dat wel in een extreem vroege levensfase van de onderneming. Zo zijn wij dat gewend als business angel." *

Uithoudingsvermogen

Van der Steur legt uit hoe zij bepalen in welke ondernemingen StartCapital Partners investeert: "Onze startups moeten over een technologische component, veelal software, beschikken. Het intellectuele eigendom moet vervolgens in diezelfde onderneming zitten. Daarnaast is hun propositie vaak disruptief, bijvoorbeeld 10 keer

“Er zijn een hoop goede ondernemers, maar de mate waarin een ondernemer uithoudingsvermogen en een duidelijk doel voor ogen heeft, maken het verschil”

sneller of 100 keer goedkoper, adresseert het een trend en maakt het bedrijf impact. Oftewel, is het goed voor mensen, milieu of dieren?”

Hoewel er dan veel proposities afvallen, blijven er ook dan nog genoeg investeringsopties over. Om het kaf van het koren te scheiden kijkt StartCapital Partners goed naar de menselijke kant van de onderneming. “Er zijn een hoop goede ondernemers, maar de mate waarin een ondernemer uithoudingsvermogen en een duidelijk doel voor ogen heeft, maken het verschil. Als de ondernemer in een dip zit geeft de impact vaak dat extra duwtje om er weer voor te gaan. Door impact te maken, een trend te adresseren en disruptief te zijn word je als onderneming ook snel onthouden en steek je eerder boven het maaiveld uit.”

Nieuw Nederlands economisch erfgoed

Volgens Van der Steur zijn er meerdere wegen die naar Rome leiden, maar het uiteindelijke doel van de investeringen ziet hij al helemaal voor zich. “Noem het utopisch, maar wij willen aan de basis staan van het nieuw Nederlands economisch erfgoed.” Oftewel bedrijven die veel voor de Nederlandse economie kunnen gaan betekenen en uniek en onvervangbaar zijn. Van der Steur licht toe: “Denk aan AkzoNobel, Philips of Heineken. Misschien maken we zelf niet mee dat de startups waar wij in investeren in de voetsporen treden van ons huidige economisch erfgoed. Maar onze kleinkinderen hopelijk wel! Daarvoor is het belangrijk dat de startups waar wij in investeren zo lang mogelijk in Nederlandse handen blijven. Ik hoop dat de Seed Capital regeling lang blijft bestaan. Het helpt de eerste belangrijke steen te leggen van nieuw Nederlands economisch erfgoed.”

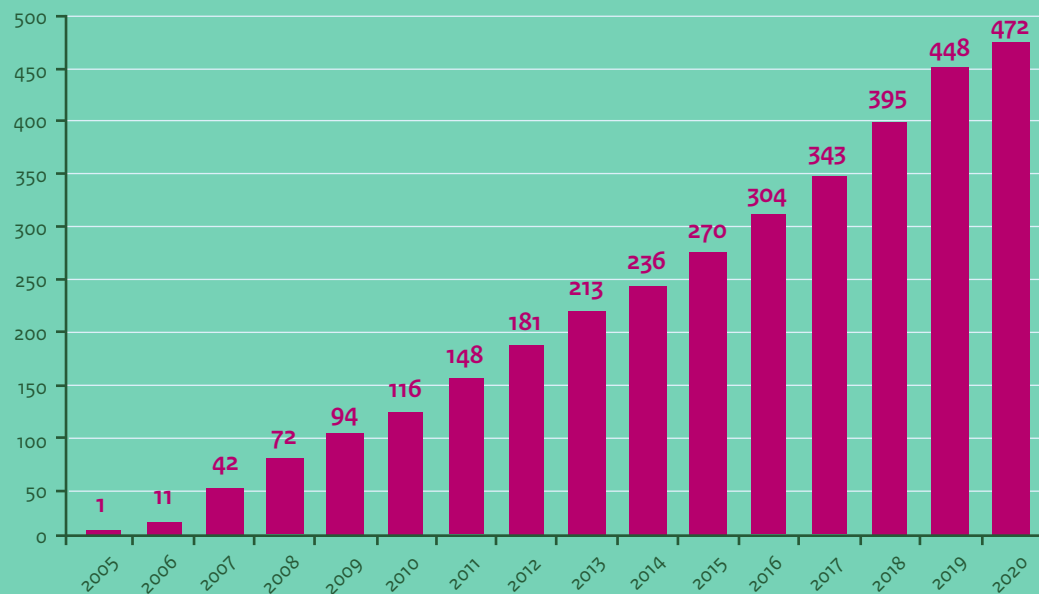

“Ons fonds bestaat voor de helft uit eigen geld”

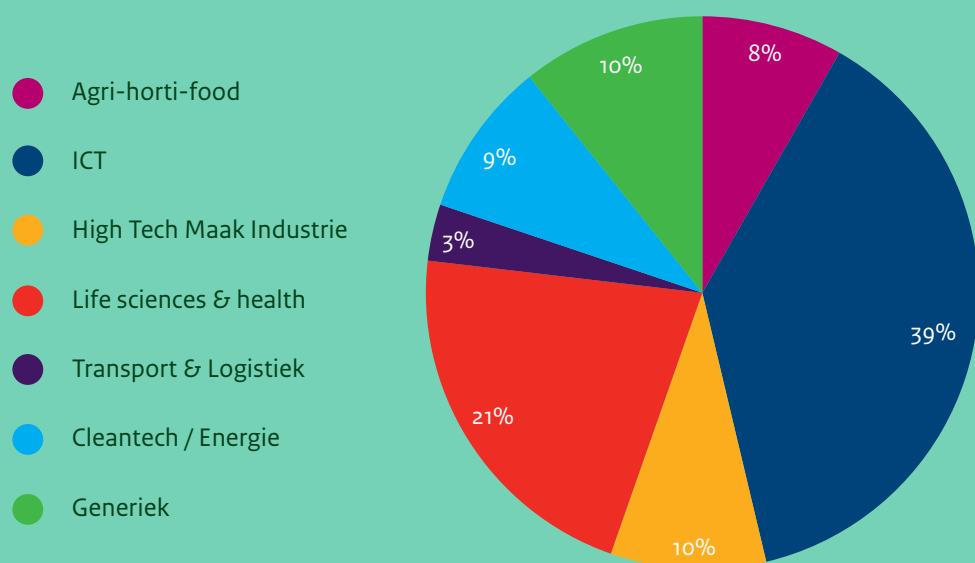

Resultaten 2005-2020

Aantal unieke participaties per jaar

Fondsen verdeeld naar sector

177
unieke vervreemde
participaties

Waarvan
60
failliet

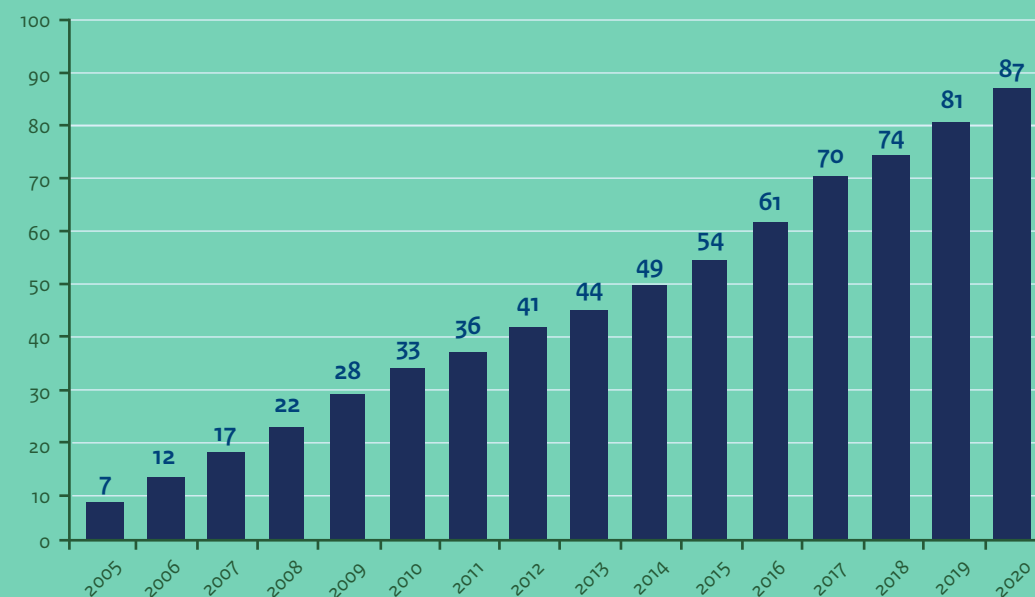
Waarvan
117
verkocht

Totaal
472
participaties
2005 - 2020

Meer dan
414
miljoen euro
verstrekt kapitaal
aan participaties

Bijna
203
miljoen euro
bijdrage van
de staat

Aantal fondsen per jaar

Overzicht Seedfondsen

4impact Seed B.V.
5square SEED FUND I B.V.
5Square Tech Fund IV B.V.
Aglala Oncology Seed Fund B.V.
Astor Participaties Technostarters B.V.
BF Seed Capital B.V.
Biogeneration Ventures II B.V.
Biogeneration Ventures III B.V.
Blue Sparrows Medtech Finance B.V.
Brabant Life Sciences Seed Fonds B.V.
Brightlands AF Seed B.V.
Business Angels Technostarters B.V.
Business Angels Technostarters II B.V.
CapitalT Seed B.V.
Coöperatieve INZET I U.A.
Coöperatieve Point-One Starter Fund U.A.
Disruptive Technology Ventures Seed Fund B.V.
Dutch Security TechFund 4 C.V.
Dutch Technology Fund I B.V.
E2 Cleantech1 B.V.
Enabling Technology Fund B.V.
EVCF II Growth Capital B.V.
Forward.one Seed 1 B.V.
Future Food Fund Coöperatief U.A.
Health Innovation Fund I B.V.
Health Innovation Fund II B.V.
Health Innovation SEED Fund III B.V.
Healthy.Capital I B.V.
HENQ III Seed Fund B.V.
HENQ Innovatie Fonds 1 B.V.
Henq Innovatie Fonds 2 B.V.
Holland Venture Technologie Fonds I B.V.
Holland Venture Zorg Innovaties I B.V.
Holland Venture Zorg Innovaties II Coöperatief U.A.
ICF 3 Technopartner B.V.
Icos Cleantech Early Stage Fund II B.V.
JOA Ventures Seed Capital I B.V.
KIKK Capital B.V.
LUMO Fund II Seed Capital B.V.
Mainport Innovation Fund B.V.
Mainport Innovation Fund II Seed Fund B.V.
MedSciences Seed Fund B.V.
Newion Investment Capital Early stage Fund B.V.
Newion Investments Capital Early stage Fund III B.V.
Nextgen Ventures 2 Seed Fonds B.V.
NextGen Ventures B.V.
OGC Dutch ICT Fund B.V.
Peak Capital II B.V.
Peak Capital III B.V.
Peak Capital IV Seed Fund B.V.
Percival Participations B.V.
Percival Participations II B.V.
Percival Participations III B.V.
Prime Technology Ventures II Technostarter v.o.f.
Rockstart Energy Seed Fund I B.V.
Rubio Impact SEED Fund II B.V.
Security of Things Fund B.V.
SHIFT Seed Fund B.V.
SHIFT Seed Fund III BV
Slingshot Early Growth Fund B.V.
Solid Ventures B.V.
Start Green Consumer Products Fund B.V.
Start Green Fund B.V.
StartCapital Partners B.V.
Swanbridge Capital B.V.
Tablomonto Seed Capital B.V.
TechFund B.V.
TechNano Fund B.V.
Technostartersfonds Zuid-Nederland B.V.
The Hatch Firm Innovation Fund B.V.
Thuja Capital Healthcare Seed Fund B.V.
Thuja Capital Healthcare Seed Fund II B.V.
TIIN TechFund 2 B.V.
TIIN TechFund 3 B.V.
Vip Fund B.V.
VOC Capital Partners B.V.
VOC Capital Partners II B.V.
VOC Capital Partners III B.V.
Vortex High Growth Fund B.V.
Zeeuws Investeringsfonds B.V.

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2, 2595 AL Den Haag
Postbus 93144, 2509 AC Den Haag
T: +31 (0) 88 042 42 42
E: klantcontact@rvo.nl
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland december 2020

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Bijdrage aan het boek:

Moniek van Lieshout (RVO)
Natascha Szilágyi (RVO)
Samantha Streekstra (RVO)

Met speciale dank aan:

Erik Gerritsen (ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport), Joëlle Frijters (adviescommissie), Kim de Boer (Brightlands Agrifood Fund), Marc Gommers (adviescommissie), Matthijs Blokhuis (NextGen Ventures), Michel van Bremen (adviescommissie), Pauline Wink (4impact), Robert-Jan van der Steur (StartCapital Partners), Tjarda Molenaar (adviescommissie)

Concept en eindredactie:

RVO en Future Communication

Ontwerp:

Staet van Creatie

Fotografie:

Absolut fotografie (pagina 13,14)
Astrid Bron (pagina 21, 23)
Astrid Roox fotografie (pagina 15, 17)
Fotopersburo Martin Mooij (pagina 6, 8)
Frank van der Burg (pagina 18, 20)

Redactie:

Timo Meester (Future Communication),
Merijn Uding (Future Communication)

Begeleiding en coördinatie:

Juliette Smits (Future Communication)

